

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ

ДОКЛАД
за второ гласуване

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	653-13-1
Дата	10 / 02 2016 г.

13.59

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Закона за културното наследство, № 502-01-60, внесен от Министерския съвет на 20 юли 2015 г. и приет на първо гласуване на 17 декември 2015 г.

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за културното наследство

(Обн., ДВ, бр. 19 от 2009 г.; изм. с Решение № 7 от 2009 г. на Конституционния съд - бр. 80 от 2009 г.; изм. и доп., бр. 92 и 93 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 54 от 2011 г., бр. 15, 38, 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.)

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на закона.

§ 1. В чл. 48, т. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова буква „в“:

„в) серийни недвижими културни ценности - състоящи се от два или повече обекта на недвижимото културно наследство, независимо от тяхното местоположение и обединени от ясни културни, времеви, социални и/или функционални връзки;”

2. Досегашните букви „в“, „г“ и „д“ стават съответно букви „г“, „д“ и „е“.

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

В § 1, т. 1, в новата буква „в“ думите „недвижими културни ценности“ да отпаднат.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 1:

„§ 1. В чл. 48, т. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова буква „в“:

„в) серийни - състоящи се от два или повече обекта на недвижимото културно наследство, независимо от тяхното местоположение и обединени от ясни културни, времеви, социални и/или функционални връзки;”

2. Досегашните букви „в“, „г“ и „д“ стават съответно букви „г“, „д“ и „е“.

§ 2. В чл. 58, ал. 1 изречение първо се изменя така: „Декларирането на обекти, които могат да бъдат определени като недвижими културни ценности, както и отказът за деклариране се извършва със заповед на министъра на културата или оправомощен от него заместник-министър по предложение на директора на НИНКН, въз основа на предварителната оценка по чл. 57, ал. 3 и 4.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 2.

§ 3. В чл. 62 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „комплексната оценка” се заменят със „заключителната оценка”, а след думите „министърът на културата” се добавя „или оправомощен от него заместник-министър”.

2. В ал. 2 след думите „министъра на културата” се добавя „или оправомощен от него заместник-министър”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 3.

§ 4. В чл. 63 думите „министъра на културата” се заличават.

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

Параграф 4 да се измени така:

„§ 4. В чл. 63 думите „на министъра на културата” се заменят с „по чл. 58, ал.1”.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 4:

„§ 4. В чл. 63 думите „на министъра на културата” се заменят с „по чл. 58, ал.1”.

§ 5. В чл. 65 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 и 3 след думите „министъра на културата” се добавя „или оправомощен от него заместник-министър”.

2. В ал. 2 думите „министъра на културата” се заличават.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 5.

§ 6. В чл. 109а, в изречение първо след думата „ведомства” се добавя „университети” и се поставя запетая.

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

В § 6 думата „университети” да се замени с „висши училища”.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 6:

„6. В чл. 109а, изречение първо след думата „ведомства” се добавя „висши училища”.

§ 7. В глава шеста, в наименованието на раздел VII думите „национално богатство” се заличават.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 7.

§ 8. Член 132 се изменя така:

„Чл. 132. (1) Движими културни ценности, които са изнесени незаконно от територията на страната и са открити на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, наричана по-нататък "държава членка", както и тези, които са изнесени незаконно от територията на държава членка и са открити на територията на Република България, подлежат на връщане.

(2) На връщане при условията и по реда на този раздел подлежат движими културни ценности, които:

1. преди или след незаконния им износ от територията на страната притежават статут „национално богатство“, придобит при условията на българското законодателство;

2. са неразделна част от обществена колекция, собственост на органите на държава или местна власт или на институция, финансирана в значителна степен от органите на държавната и местната власт, или са част от колекциите на музеи, библиотеки и на архивен фонд;

3. са включени в колекции на Българската православна църква или други регистрирани вероизповедания.

(3) Разпоредбите на този раздел се прилагат и по отношение на незаконно изнесени движими културни ценности, които не попадат в обхвата на ал. 1, но отговарят на критериите по ал. 2, независимо от датата на незаконния им износ.”

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

В § 8, в чл. 132, ал. 3 да се измени така:

„(3) Разпоредбите на този раздел се прилагат и по отношение на незаконно изнесени движими културни ценности, които не попадат в обхвата на ал.1, но отговарят на критериите по ал. 2, в случай, че са изминали не повече от 30 години от датата на незаконния им износ”.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 8:

„§ 8. Член 132 се изменя така:

Чл. 132. (1) Движими културни ценности, които са изнесени незаконно от територията на страната и са открити на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, наричана по-нататък "държава членка", както и тези, които са изнесени незаконно от територията на държава членка и са открити на територията на Република България, подлежат на връщане.

(2) На връщане при условията и по реда на този раздел подлежат движими културни ценности, които:

1. преди или след незаконния им износ от територията на страната притежават статут „национално богатство“, придобит при условията на българското законодателство;

2. са неразделна част от обществена колекция, собственост на органите на държавна или местна власт или на институция, финансирана в значителна степен от органите на държавната и местната власт, или са част от колекциите на музеи, библиотеки и на архивен фонд;

3. са включени в колекции на Българската православна църква или други регистрирани вероизповедания.

(3) Разпоредбите на този раздел се прилагат и по отношение на незаконно изнесени движими културни ценности, които не попадат в обхвата на ал.1, но

отговарят на критериите по ал. 2, в случай, че са изминали не повече от 30 години от датата на незаконния им износ.”

§ 9. В чл. 133 се правят следните изменения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и се изменя така:

„(1) Министерът на културата е централният орган, който координира, организира и контролира дейността по връщането на незаконно изнесените движими културни ценности по чл. 132, ал. 2 и 3 в сътрудничество с централните органи в другите държави членки, които координират тази дейност на своята територия.”

2. Създава се ал. 2:

„(2) Министерът на културата уведомява Европейската комисия за функциите си по ал. 1 в срока по чл. 145.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 9.

§ 10. Член 134 се отменя.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 10.

§ 11. В чл. 135 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Министерът на културата:

1. при наличие на информация за движими културни ценности и предмети по ал. 1 проверява нейната достоверност;

2. започва процедура по връщане при условията на този раздел като отправя искане до съответната държава членка и незабавно уведомява съответния централен орган на държавата членка.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 11.

§ 12. В чл. 136 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.

2. В ал. 2 думите „национално богатство” се заличават.

3. В ал. 3, т. 1 думите „национално богатство” се заличават.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 12.

§ 13. Член 137 се изменя така:

„Чл. 137. (1) Министерът на културата:

1. по молба на отправилата искане държава членка предприема действия чрез съответните органи по издирване на определена незаконно изнесена от нейната територия движима културна ценност, като установява самоличността на владелеца и/или държателя;

2. уведомява заинтересованите държави членки при откриване на територията на страната на движима културна ценност, за която има основания да се смята, че е незаконно изнесена от територията на друга държава членка;

3. предоставя възможност на компетентните органи на отправилата искане държава членка да провери дали издирваният предмет е движима културна ценност, при условие че проверката се извършва в срок шест месеца от подаване на уведомлението по т. 2; ако не се извърши проверка в предвидения срок, т. 4 и 5 не се прилагат;

4. в сътрудничество със заинтересованата държава членка предприема всички необходими мерки за физическото запазване на движимата културна ценност;

5. предприема всички необходими временни мерки за предотвратяване на всякакви действия за осуетяване на процедурата за връщане;

б. действа като посредник между владелеца и/или държателя и отпавилата искане държава членка във връзка с връщането, като съдейства за провеждането на арбитражна процедура в съответствие с българското законодателство, при условие че отпавилата искане държава членка и владелецът или държателят дадат официално съгласие за това.

(2) Министърът на културата използва Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП), въведена с Регламент (ЕС) № 1024/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно административно сътрудничество посредством Информационната система на вътрешния пазар и за отмяна на Решение 2008/49/ЕО на Комисията (ОВ, L 316/1 от 14 ноември 2012 г.), за:

1. целите на сътрудничеството и консултациите с другите държави членки;
2. разпространяване на свързана с конкретни случаи информация относно движими културни ценности, които са откраднати или незаконно изнесени от територията на Република България.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 13.

§ 14. В чл. 138 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.
2. В ал. 2, т. 2 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 14.

§ 15. В чл. 139 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „една година” се заменят с „три години”, а думите „национално богатство” се заличават.

2. В ал. 2 думите „национално богатство” се заличават.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) За предмети, съставляващи част от обществена колекция по смисъла на чл. 132, ал. 2, т. 2, и за предмети, включени в колекции на църковни или други регистрирани вероизповедания, производство за връщане може да се образува в срок до 75 години, освен ако в двустранни споразумения между държави членки е предвиден срок, надвишаващ 75 години.”

4. В ал. 4 думите „национално богатство” се заличават.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 15.

§ 16. В чл. 140 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Обменът на информация се осъществява чрез ИСВП в съответствие с приложимите правни разпоредби относно защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот или други средства за комуникация в допълнение към ИСВП.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 16.

§ 17. В чл. 141, ал. 2 т. 1 се изменя така:

„1. попада в категориите по чл. 132, ал. 2 и 3;”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 17.

§ 18. В чл. 142 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Съдът, за да определи дали владелецът е положил надлежна грижа и внимание, взема предвид всички обстоятелства около придобиването, по-специално документацията за произхода на вещта, разрешенията за износ, които се изискват

съгласно правото на отпавилата искане държава членка, характера на страните, платената цена, това дали владелецът е направил справка в достъпните регистри на откраднати движими културни ценности и дали се е запознал със съответната информация, която би могъл разумно да очаква да получи, и дали е предприел някакви други действия с оглед на обстоятелствата.

(3) В случай на дарение или наследяване владелецът не се намира в по-благоприятно положение от лицето, от което е придобил по този начин вещта.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 18.

§ 19. В чл.143, ал. 2 думите „чл. 137,ал. 1, т. 2” се заменят с „чл. 137, ал. 1, т. 4”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 19.

§ 20. В чл. 144 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3 ”.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 20:

„§ 20. В чл. 144 , ал. 1 и 3 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3 ”.

§ 21. В чл. 145 думите „три години” се заменят с „пет години”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 21.

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

Да се създаде § 21а.

§ 21а. В чл.148 се правят следните изменения:

- 1. В ал. 3 думите „по чл. 150, ал. 2” се заменят с „чл. 150, ал. 3”.*
- 2. В ал. 4 думите „по чл. 150, ал. 2 се заменят с „чл. 150, ал. 3”.*

Комисията подкрепя предложението.

Комисията предлага да се създаде нов § 22:

„§ 22. В чл. 148 се правят следните изменения:

1. В ал. 3 думите „по чл. 150, ал. 2” се заменят с „чл.150, ал. 3”.
2. В ал. 4 думите „по чл. 150, ал. 2” се заменят с „чл. 150, ал. 3”.

§ 22. В чл. 150 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Разрешение за извършване на теренно археологическо проучване се издава на лице, което:

1. притежава образователно-квалификационна степен „магистър” по специалност „археология” или „магистър” по специалност „археометрия”, след придобита бакалавърска степен по „археология”, или

2. притежава научна степен по археология или заема академична длъжност по специалност „археология“;

3. има най-малко две години професионален опит като заместник-ръководител на теренно археологическо проучване;

4. е в договорни отношения с българска културна, научна или университетска институция, дейността на която е свързана с опазване на археологическото наследство;

5. представи писмена препоръка от хабилиотирано лице по съответния профил в археологическата наука в случаите, когато заявителят не е хабилиотирано лице и когато кандидатства за разрешение за теренно археологическо проучване за първи път.”

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Лицата, които отговарят на изискванията по ал. 1, се вписват в регистър към Министерството на културата. Регистърът съдържа информацията по ал. 1, т. 1 и 2. Редът за водене на регистъра се определя с наредбата по чл. 147, ал. 6.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 22, който става § 23.

§ 23. В чл. 151, ал. 5 т. 3 се изменя така:

„3. документ, удостоверяващ наличието на охрана на археологическия обект за времето на фактическо присъствие на проучваната територия;”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 23, който става § 24.

§ 24. В чл. 192, ал. 1, т. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова буква „а”:

„а) дават писмени предписания за предотвратяване или преустановяване на нарушенията по този закон, както и за отстраняване на вредните последици от тях в определен срок;”.

2. Досегашните букви „а” и „б” стават съответно букви „б” и „в”.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 24, който става § 25.

§ 25. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 2 накрая се добавя: „и на Директива 2014/60/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за връщане на паметници на културата, които са незаконно изнесени от територията на държава членка и за изменение на регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ, L 159 от 28 май 2014 г.)”.

2. В § 4:

а) в т. 4, буква „а” накрая се добавя „или в нарушение на Регламент (ЕО) № 116/2009”;

б) в т. 5 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”;

в) в т. 6 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”;

г) в т. 7 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.

д) точка 8 се изменя така:

„8. „Владелец” е лицето, което фактически държи движима културна ценност за своя сметка.”;

е) създава се т. 8а:

„8а. „Държател” е лице, което фактически държи движима културна ценност за трети лица.”;

ж) създава се т. 20:

„20. „Институция, финансирана в значителна степен от органите на държавната и местната власт” съгласно чл. 132, ал. 2, т. 2 е всяко юридическо лице със статут на бюджетна организация съгласно Закона за публичните финанси.”

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 25, който става § 26:

„§ 26. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 2 накрая се добавя: „и на Директива 2014/60/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за връщане на паметници на културата,

които са незаконно изнесени от територията на държава членка, и за изменение на Регламент (ЕС) № 1024/2012 (ОВ, L 159/1 от 28 май 2014 г.)”.

2. Създава се § 2а:

„§ 2а. Разпоредбите на глава шеста, раздел седми, се прилагат само за движими културни ценности, които са незаконно изнесени от територията на държава членка, смятано от 1 януари 1993 г.”

3. В § 4:

а) в т. 4, буква „а” накрая се добавя „или в нарушение на Регламент (ЕО) № 116/2009”;

б) в т. 5 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”;

в) в т. 6 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”;

г) в т. 7 думите „национално богатство” се заменят с „по чл. 132, ал. 2 и 3”.

д) точка 8 се изменя така:

„8. „Владелец” е лицето, което фактически държи движима културна ценност за своя сметка.”;

е) създава се т. 8а:

„8а. „Държател” е лице, което фактически държи движима културна ценност за трети лица.”;

ж) създава се т. 20:

„20. „Институция, финансирана в значителна степен от органите на държавната и местната власт” по смисъла на чл. 132, ал. 2, т. 2 е всяко юридическо лице със статут на бюджетна организация съгласно Закона за публичните финанси.”

§ 26. В приложението към чл. 50, ал. 3 ред № 14 се изменя така:

„14. Античен и средновековен град „Дуросторум - Дръстър”, община Силистра, област Силистра.”

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 26, който става § 27.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Комисията подкрепя текста на вносителя за наименованието на подразделението.

§ 27. (1) Заявления за издаване на разрешения за теренни археологически проучвания, подадени до влизането в сила на този закон, се разглеждат по досегашния ред.

(2) Документите по ал. 1 за притежавана образователно-квалификационна степен, научна степен и за академична длъжност се прилагат за вписване в регистъра по чл. 150, ал. 2.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 27, който става § 28.

Комисията предлага да се създаде нов § 29:

„§ 29. Лицата, които до влизането в сила на този закон са получавали разрешение за извършване на теренно археологическо проучване, но не отговарят на изискванията на чл. 150, ал. 1, могат да кандидатстват за издаване на разрешение по чл. 150, ако притежават образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност от професионално направление „История и археология”, със специализация или профил по археология, или имат 10 години професионален опит като археолог и най-малко два пъти са били ръководители на теренно археологическо проучване.”

§ 28. В Закона за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр. 50 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 1 от 2000 г.; попр., бр. 34 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 75 от 2002 г., бр. 55 от 2004 г., бр. 28, 74, 93, 99 и 103 от 2005 г., бр. 21, 41 и 106 от 2006 г., бр. 84 от 2007 г., бр. 19, 42 и 74 от 2009 г., бр. 13, 50 и 97 от 2010 г., бр. 25 и 54 от 2011 г., бр. 77 и 102 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г. и бр. 96 от 2015 г.), в чл. 23г думите „бюджетни кредити“ се заменят с „бюджет“.

Комисията подкрепя текста на вносителя за § 28, който става § 30.

§ 29. Този закон влиза в сила от 19 декември 2015 г.

Предложение от народните представители Полина Карастоянова, Ирена Соколова, Борислав Миланов и Петър Кадиев

Параграф 29 да се измени така:

§ 29. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Комисията подкрепя предложението.

Комисията подкрепя по принцип текста на вносителя и предлага следната редакция на § 29, който става § 31:

„§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Полина Карастоянова